

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 400/2018-33

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 6. decembra 2018 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca), zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Sergeja Kohuta prerokoval prijatú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátkou JUDr. Kristínou Mitrovou [REDAKOVANÉ], advokátska kancelária, Na Priekope 174/13, Žilina, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 39/2017 (predtým sp. zn. 6 C 308/2013) a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 39/2017 porušené boli.

2. Okresnému súdu Žilina vo veci vedenej pod sp. zn. 7 C 39/2017 p r i k a z u j e konať bez zbytočných priet'ahov.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva úhradu trov právneho zastúpenia v sume 488,13 € (slovom štyristoosemdesiatosem eur a trinásť centov), ktorú je Okresný súd Žilina povinný vyplatiť na účet advokátky JUDr. Kristíny Mitrovej Polkovej, advokátska kancelária, Na Priekope 174/13, Žilina, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 400/2018-12 z 5. septembra 2018 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 39/2017 (predtým sp. zn. 6 C 308/2013).

2. Zo sťažnosti najmä vyplynulo:

«Sťažovateľka [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“) je stranou civilného procesu v procesnom postavení žalobkyne vo veci vedenej pôvodne pod sp.zn. 6C/308/2013. V súčasnosti je vec vedená na súde prvej inštancie pod spisovou značkou 7C/39/2017. Návrh na vydanie platobného rozkazu vo veci bol podaný dňa 31.10.2013.

Okresný súd Žilina rozsudkom z 26.09.2014, č. k. 6C/308/2013-67 žalobu sťažovateľky zamietol. Rozsudku predchádzal platobný rozkaz vydaný 17.02.2014, proti ktorému podal žalovaný odpor.

Krajský súd v Žiline rozsudkom z 30.09.2015, č. k. 10Co/136/2015-110 rozsudok okresného súdu potvrdil.

Na podklade dovolania sťažovateľky Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 25.04.2017, č. k. 1Cdo/93/2016-156 zrušil rozsudok Krajského súdu v Žiline z 30.09.2015, sp. zn. 10Co 136/2015 a rozsudok Okresného súdu Žilina z 26.09.2014, č. k. 6C/308/2013-67 a vec vrátil Okresnému súdu Žilina na ďalšie konanie. Z pečiatky Okresného súdu Žilina na rovnopise uznesenia dovolacieho súdu vyplýva, že súdny spis bol doručený súdu prvej inštancie 09.06.2017. Po vrátení súdneho spisu z dovolacieho súdu je v súčasnosti na súde prvej inštancie vec vedená pod sp. zn. 7C/39/2017. Od označeného termínu súd prvej inštancie vo veci nenariadil žiadne pojednávanie, a tak od 31.10.2013 kedy bol podaný návrh na vydanie platobného rozkazu, vec sťažovateľky nie je rozhodnutá.

... Predmet konania pred súdom prvej inštancie je finančný nárok sťažovateľky za poskytnuté právne služby, ktoré klient nezaplatil. Vec nie je zo skutkového a právneho hľadiska vôbec zložitá, keď všeobecné súdy skutkovo i právne v rovnakých veciach rozhodujú spravidla na jednom pojednávaní.

Správanie sťažovateľky žiadnym spôsobom nevytvorilo situáciu, ktorá by odôvodňovala a ospravedlňovala dĺžku konania.

Podľa konštantnej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky zbytočné prietahy v konaní sú následkom najmä nečinnosti súdu, nesústreďenou a neefektívnou činnosťou súdu a nesprávnou činnosťou súdu.

V tejto súvislosti poukazuje sťažovateľka na absolútnu nečinnosť súdu prvej inštancie, ktorá aktuálne trvá od 09.06.2017 po vrátení súdneho spisu dovolacím súdom.

Neefektívna a nesprávna činnosť súdu vyplýva z nasledovných faktov:

- rozsudok okresného súdu bol zrušený dovolacím súdom z dôvodu porušenia práva sťažovateľky na súdnu ochranu priznané čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd,

- okresný súd uznesením č. k. 6C/308/2013-130 z 22.02.2016 zastavil konanie o dovolaní, napriek tomu, že sťažovateľka riadne a včas zaplatila súdny poplatok za dovolanie,

- uznesením okresného súdu zo 04.03.2016, č. k. 6C/308/2013-141 na odvolanie sťažovateľky okresný súd zrušil uznesenie o zastavení konania o dovolaní s konštatovaním, že sťažovateľka riadne a včas súdny poplatok zaplatila,

- okresný súd nesprávne doručoval uznesenie o zastavení konania o dovolaní advokátovi, napriek tomu, že sťažovateľka v dovolacom konaní nebola zastúpená žiadnym advokátom.

... V súlade s čl. 127 ods. 3 Ústavy SR sťažovateľka sa domáha primeraného finančného zadosťučinenia.

V súlade s ust. § 50 ods. 3 zákona č. 38/1993 Z. z. v znení noviel sťažovateľka primerané finančné zadosťučinenie odôvodňuje pretrvávajúcim pocitom neistoty, pocitmi márnosti a nespravodlivosti, ktoré vyplývajú z nečinnosti odporcu. Nemožno opomenúť, že v merite veci súd prvej inštancie nekoná od 09.06.2017 a celková dĺžka konania predstavuje už takmer 4 roky a 4 mesiace.

Sťažovateľka je toho názoru, že navrhovaná suma primeraného finančného zadosťučinenia je primeraná na zmiernenie nemajetkovej ujmy, ktorá vznikla zbytočnými prieťahmi konajúceho súdu.»

2.1 Vzhľadom na uvedené podstatné skutočnosti sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na prejednanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd vo veci Okresného súdu Žilina sp. zn. 7C/39/2017 (predtým 6C/308/2013) porušené bolo.

2. Okresnému súdu Žilina prikazuje vo veci vedenej pod sp. zn. 7C/39/2017 (predtým 6C/308/2013) konať bez zbytočných prieťahov.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 2.000,-EUR (slovom dvetisíc eur), ktoré je Okresný súd Žilina povinný jej vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.

4. Okresný súd Žilina je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy právneho zastúpenia na účet právneho zástupcu JUDr. Kristíny Mitrovej Polkovej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu. “

3. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho podpredsedom, listom sp. zn. 1 SprS 267/2018 zo 4. októbra 2018, ktorého súčasťou bolo aj vyjadrenie zákonného sudcu v napadnutom konaní, a právna zástupkyňa sťažovateľky stanoviskom k vyjadreniu okresného súdu z 5. novembra 2018.

3.1 Podpredseda okresného súdu vo svojom vyjadrení uviedol tieto relevantné skutočnosti:

«... Vo vzťahu k predmetu konania musím konštatovať, že konanie sp.zn. 7C/39/2017 po skutkovej a právnej stránke nie je mimoriadne náročné a možno ho zaradiť medzi bežné veci prejednávané súdmi v rámci ich rozhodovacej právomoci.

Kontrolou spisu som nezistil, že by činnosť súdu bola nesústreďená, súd bezdôvodne nekonal, či vykonával nadbytočné prietahy.

Vo vzťahu k vyjadreniu ku konaniu a dôvodom sa stotožňujem s vyjadrením zákonného sudcu. Vo veci bolo rozsudkom č.k. 6C/308/2013 zo dňa 26.9.2014, ktorý bol v spojení s rozsudkom súdu druhej inštancie zrušený a okresnému súdu bolo nariadené odstrániť vady konania. Hoci sa výslovne v žalobe uvádzalo konanie sp.zn. 7C/214/2001 ako dôvod vzniku nároku, súd je viazaný (aj za OSP bol viazaný) skutkovým opisom rozhodných skutočností a nepreukázanie nároku nikdy nebolo vadou konania, v konaní 7C/214/2001 skutočne vystupoval klient sťažovateľky, zostáva len akceptovať záver dovolacieho súdu, že nastali vady konania, ktoré je potrebné odstrániť.

Napriek konštatovaniu vád v dovolaní, teda aj odôvodnení dovolania, dovolacom rozhodnutí, následkom odvolacom rozhodnutí, sťažovateľka ani jej právny zástupca žiadnym podaním v konaní sp.zn. 7C/39/2017 (6C/308/2013) neodstránili nezrovnalosť, ktorú označovali za chybu v písaní. Toto urobili až po doručení výzvy na odstránenie vád, ktorá bola právnenému zástupcovi sťažovateľky doručená dňa 21.2.2018. Spolu s odstránením vád však bola podaná sťažnosť podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Teda sťažnosť bola podaná po tom, keď súd začal konať a vyzval sťažovateľku (prostredníctvom právneho zástupcu) na odstránenie vád. Od uvedeného času súd koná bez prietahov.

Vo vzťahu k času do vrátenia spisu tunajšiemu súdu po vykonanie úkonu vo veci, teda obdobia nečinnosti od 13.6.2017 do 16.2.2018 poukazujem na rozhodnutia Ústavného súdu SR sp.zn. sp. zn. I. ÚS 86/02, IV. ÚS 440/2012 vo vzťahu k neodôvodneným prietahom v konaní „pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy (obdobne aj pojem „v primeranej lehote“ obsiahnutý v čl. 6 ods. 1 dohovoru) je pojem autonómny, ktorý nemožno vykladať a aplikovať len s ohľadom na v zákone ustanovené lehoty na vykonanie toho - ktorého úkonu súdu alebo iného štátneho orgánu. Pri posúdení, či došlo alebo nedošlo k porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd na takéto lehoty síce prihliada, ale ich nedodržanie automaticky nevyvoláva porušenie uvedeného základného práva, pretože aj v týchto prípadoch sú rozhodujúce všetky okolnosti danej veci. Porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov v zmysle citovaného článku ústavy nemožno preto bez ďalšieho vyvodzovať len zo skutočnosti, že štátny orgán dôsledne nepostupoval v zákonom ustanovených lehotách.“

V čase vrátenia spisu po rozhodnutí dovolacieho súdu došlo k značnému zníženiu počtu sudcov, najmä sudca tunajšieho súdu Mgr. Dušan Chamula sa vzdal funkcie a celkovo medzi ostatných sudcov bolo prerozdelených viac ako 800 nerozhodnutých vecí s viac ako 100 vecami v ktorých nebolo vyhotovené písomné znenie rozsudku. Polovica pridelených sudcov (sudkýň) na výkon funkcie nenastúpil a alebo v krátkom čase po vymenovaní nastúpila na dlhodobú PN alebo materskú dovolenku. Prioritne pridelení sudcovia, ktorí nastúpili na výkon funkcie museli zabezpečiť chod trestného oddelenia, poručníckeho oddelenia, teda sudcovia rozhodujúci v tzv. občianskoprávných veciach boli mimoriadne zaťažení (tým zároveň aj aparát sudcu). Za daných podmienok, ktoré vytvoril štát, nebolo v schopnostiach súdu vo veci konať či rozhodnúť „obratom“. Uvedený časový úsek však nemožno nazvať ani označiť za neodôvodnené prietahy. Rovnako za neodôvodnené prietahy nemožno označiť zaslania uznesenia o zastavení konania o zaplatení súdneho poplatku nesprávnej osobe (dovtedajšiemu právnomu zástupcovi), ktoré nemalo žiaden vplyv na rýchlosť konania. Zastavenie konania bolo následkom neuhradenia súdneho poplatku, ktorý bol uhradený až 11.2.2016, hoci povinnosť úhrady bola splatná podaním návrhu a teda omeškanie bolo zapríčinené nečinnosťou sťažovateľky. Po úhrade súdneho poplatku za podanie dovolania došlo k zrušeniu uznesenia a predloženiu veci.

Nečinnosť v žiadnom prípade nemožno pričítať na vrub súdu, nakoľko konanie bolo vyslovene závislé od splnenia povinnosti sťažovateľky.

Teda stav konania v súčasnom štádiu je následkom väd konania, ktoré výslovne zapríčinila sťažovateľka, následkom nečinnosti pri odstránení väd konania a nesplnením zákonných povinností v súvislosti s dovolacím konaním, nie nečinnosťou súdu.

Rovnako chcem poukázať na skutočnosť, že všetky neistoty boli v čase podania sťažnosti odstránené, nakoľko súd začal konať, pričom akékoľvek neistoty mohli byť odstránené aj podaním sťažnosti podľa § 62 ods. 1 zák. č. 757/2004 Z.z.

V tejto súvislosti si dovoľujem poukázať práve aj na rozhodovaciu prax Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorá by mala byť ustálená s rešpektovaním rozhodnutí ESLP a osobitne na konanie II. ÚS 783/2016-12 kde ústavný súd pri odmietnutí sťažnosti výslovne uviedol „V zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov. V nadväznosti na dikciu § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd pripomína, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom. Účinným právnym prostriedkom nápravy v súvislosti s námietkou zbytočných prietahov v napadnutom konaní je podľa doterajšej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04, II. ÚS 650/2014) sťažnosť proti porušovaniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov adresovaná predsedovi okresného súdu podľa § 62 a nasl. zákona o súdoch. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na § 64 ods. 1 zákona o súdoch, podľa ktorého „Účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené prietahy v konaní...“. V zmysle prvej vety druhého odseku citovaného zákonného ustanovenia „Orgán, ktorý vybavuje sťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti.“. Podľa § 64 ods. 3 zákona o súdoch „Ak orgán poverený vybavovaním sťažnosti zistí, že sťažnosť je dôvodná, prijme a zabezpečí vykonanie opatrení na odstránenie nedostatkov, ak je to potrebné, vyvodí za vzniknuté nedostatky voči

zodpovedným osobám dôsledky.“. Ústavný súd opakovane vo svojej judikatúre zdôrazňuje (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05, II. ÚS 650/2014), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil dovtedajší protiprávny stav zapríčinený neprerokovaním veci bez zbytočných prietahov. Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), koná iba za predpokladu, že sťažovateľ preukáže, že využil označený právny prostriedok, ktorý mal k dispozícii podľa zákona o súdoch, alebo ak preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Vo svojej judikatúre z ostatného obdobia ústavný súd aj vzhľadom na aktuálnu judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva na požiadavke využitia prostriedkov nápravy v zmysle § 62 a nasl. zákona o súdoch na orgáne štátnej správy dotknutého súdu v zásade už netrvá, ale len v prípadoch, keď dĺžka napadnutého konania v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu je už prima facie zjavne neprimeraná (napr. IV. ÚS 26/2012, IV. ÚS 93/2012), čo však v konkrétnych okolnostiach o veci sťažovateľa nemožno bez ďalšieho tvrdiť. Vychádzajúc z uvedeného, nevyužitie sťažnosti adresovanej predsedovi okresného súdu ústavný súd považuje za prekážku, ktorá bráni prijatiu sťažnosti na ďalšie konanie v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde. Na základe uvedeného ústavný súd sťažnosť po jej predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú. Nad rámec uvedeného ústavný súd poznamenáva, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej podľa § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni sťažovateľovi, aby po splnení všetkých zákonných podmienok za predpokladu zotrvania na stanovisku, že postupom okresného súdu naďalej dochádza k zbytočným prietahom v konaní, predložil ústavnému súdu novú sťažnosť.“

Mám za to, že sa jedná o zhodne skutkovo obdobné konania, kde v citovanom rozhodnutí II. ÚS 783/2016-12 došlo k priamemu odmietnutiu sťažnosti (dokonca za stavu, kedy všeobecný súd viac ako rok nekonal a to ani v čase rozhodnutia ústavného súdu). Mám za to, že ak v konaní č.k. 7C/39/2017 došlo k náprave, súd koná bez prietahov a prípadné prietahy bolo možné odstrániť postupom podľa § 62 ods. 1 zák. č. 757/2004 Z.z., nejestvuje dôvod pre odlišné rozhodnutie ústavného súdu, resp. odlišným rozhodnutím za obdobných

skutkových okolností by došlo k výraznému zásahu do základných práv niektorého zo sťažovateľov.

Preto vzhľadom na vyššie uvedené závery navrhujem Ústavnému súdu Slovenskej republiky, aby svojím rozhodnutím sťažnosť odmietol.

V prípade, ak súd neodmietne sťažnosť sťažovateľa, navrhujem Ústavnému súdu Slovenskej republiky, aby svoje rozhodnutie obmedzil len na prípadné konštatovanie prieťahov v konaní a uloženie povinnosti konať, nakoľko vzhľadom na postup sťažovateľky a jej právneho zástupcu v konaní pred všeobecným súdom jej postupom súdu nemohlo byť vážne zasiahnuté do jej práv a nie je dôvod pre priznanie nemajetkovej umy.

Zároveň oznamujem, že Okresný súd Žilina súhlasí s tým, aby Ústavný súd Slovenskej republiky podľa § 30 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z.z. v platnom znení upustil od ústneho prejednávania prijatej sťažnosti, pretože od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.»

3.2 Zákonný sudca vo svojom vyjadrení popísal chronológiu úkonov vykonaných súdom v danej veci a dodal tieto relevantné skutočnosti:

«... Vzhľadom k tomu, že sťažovateľka namieta nečinnosť Okresného súdu Žilina v označenej sporovej veci po dni 09.06.2017, obmedzím sa len na vyjadrenie k tomuto obdobiu a súčasne ku konkrétnym námietkam sťažovateľky uvedenej v jej sťažnosti zo dňa 22.02.2018 (ďalej len „Sťažnosť“).

... Sťažovateľka v podanej Sťažnosti namieta, že neefektívna a nesprávna činnosť Okresného súdu Žilina, ktorá mala zrejme podľa jej názoru spôsobovať porušenie jej práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, má spočívať v tom, že:

1. Rozsudok Okresného súdu Žilina č. k. 6C/308/2013-67 zo dňa 26.09.2014 bol zrušený dovolacím súdom pre porušenie jej práva na súdnu ochranu priznaného ust. čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a ust. čl. 6 ods. 1 Dohovoru,

2. Okresný súd Žilina uznesením č. k. 6C/308/2013-130 zo dňa 22.02.2016 zastavil konanie o dovolaní, napriek tomu, že riadne a včas zaplatila súdny poplatok za dovolanie.

3. Okresný súd Žilina uznesením č. k. 6C/308/2013-141 zo dňa 04.03.2016 na jej odvolanie zrušil uznesenie č. k. 6C/308/2013-130 zo dňa 22.02.2016 o zastavení konania o dovolaní s konštatovaním, že riadne a včas súdny poplatok zaplatila.

4. Okresný súd Žilina doručoval uznesenie o zastavení konania o dovolaní advokátovi, napriek tomu, že v dovolacom konaní nebola zastúpená žiadnym advokátom.

... K jednotlivým výhradám sťažovateľky uvedeným vyššie pod bodmi 1 až 4 si dovoľím vyjadriť nasledovné stanovisko:

Ad 1)

Najvyšší súd SR uznesením č. k. 1 Cdo 93/2016-156 zo dňa 25.04.2017 zrušil na dovolanie žalobkyne (sťažovateľky) rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 10Co/136/2015-110 zo dňa 30.09.2015 (týmto bol na odvolanie žalobkyne potvrdený rozsudok Okresného súdu Žilina č. k. 6C/308/2013-67 zo dňa 26.09.2014), ako aj rozsudok Okresného súdu Žilina č. k. 6C/308/2013-67 zo dňa 26.09.2014 a vec žaloby sťažovateľky vrátil Okresnému súdu Žilina na ďalšie konanie s odôvodnením, že žalobkyňa sa žalobou proti žalovanému domáhala zaplata sumy 727,68 eur s prísl., pričom v žalobe označila spisovú značku konania, za ktoré žiadala priznať nárok na odmenu za právne služby ako konanie Okresného súdu Žilina pod spis. zn. 7C/214/2001. Na preukázanie svojho nároku doložila plnomocenstvo zo dňa 10.10.2012, v ktorom označenie spisovej značky konkrétneho konania uvedené nie je a faktúru č. 2013041 zo dňa 04.09.2013, podľa ktorej fakturovala žalovanému právne služby vo veci vedenej Okresným súdom Žilina pod spis. zn. 10Cb/18/2013 vo výške 727,68 eur. Skutkové okolnosti od ktorých žalobkyňa odvodzovala opodstatnenosť svojho nároku boli iné ako predkladané dôkazné prostriedky, pričom podľa záveru Najvyššieho súdu SR práve tento existujúci nesúlad predstavoval vadu žaloby. Dokiaľ nebola táto nezrozumiteľnosť odstránená, nebolo možné vec prejednať a rozhodnúť bez nariadenia pojednávania postupom podľa ust. § 115a ods. 2 O.s.p., nebolo možné ani urobiť záver v otázke dôkazného bremena (nepreukázanie uzavretia dohody o poskytovaní právnych služieb, ani reálne poskytnutie právnych služieb, za ktoré si žalobkyňa uplatňuje odmenu). Ďalej Najvyšší súd SR uviedol, že tento nedostatok v postupe súdu prvej inštancie nebol napravený ani v odvolacom konaní, čím v konečnom dôsledku bola žalobkyňi odňatá možnosť konať pred súdom, keďže jej nebola poskytnutá (vytvorená) možnosť „zrejmu nesprávnosť! napraviť“ a bolo jej tak upreté právo na súdnu ochranu priznané ust. čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a ust. čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Aj napriek záväznosti právneho názoru Najvyššieho súdu SR vysloveného v uznesení č. k. 1 Cdo 93/2016-156 zo dňa 25.04.2017 (§ 445 CSP), ktorý nehodlám spochybňovať a nedovoľím si s ním s pozície sudcu, ktorému

bola dotknutá vec pridelená na prejednanie a rozhodnutie, polemizovať, predsa len v kontexte dôvodov Sťažnosti chcem poukázať na nasledovné skutočnosti vyplývajúce z obsahu podaní sťažovateľky ako žalobkyne a žalovaného pred rozhodnutím Okresného súdu Žilina - rozsudkom č. k. 6C/308/2013-67 zo dňa 26.09.2014, ako aj z odôvodnenia samotného rozsudku:

a) Žalobkyňa žalobu zo dňa 31.10.2013 odôvodnila skutkovo tým, že na podklade plnej moci uzatvorenej medzi ňou a žalovaným dňa 10.10.2012 boli ňou poskytnuté žalovanému právne služby vo veci vedenej na Okresnom súde Žilina pod spis. zn. 7C/214/2001. Dňa 19.07.2013 bola žalovanému ňou vypovedaná plná moc z dôvodu nezaplatenia zálohových platieb za ďalšie právne služby podľa tarifnej odmeny upravenej vo vyhláske MS SR č. 655/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov. Žalovanému bola zaslaná faktúra č. 2013041 aj s rozpisom jednotlivých úkonov právnej služby. Listom zo dňa 21.09.2013 jej žalovaný vrátil faktúru č. 2013041. K obsahu listu treba uviesť, že žalovanému bol zaslaný podrobný rozpis vykonaných úkonov právnej služby. Všetky úkony právnej služby boli vykonané v záujme žalovaného. Žalovanému bolo zaslané stanovisko k listu zo dňa 21.09.2013, na ktoré už nereagoval: ako listinné dôkazy žalobkyňa označila a pripojila fotokópie: plnomocenstva vystaveného žalovaným dňa 10.10.2012, jej listu označeného ako „Oznámenie“ zo dňa 19.07.2013, faktúry vystavenej žalobkyňou č. 2013041 dňa 04.09.2013, listu žalovaného zo dňa 21.09.2013 a listu žalobkyne zo dňa 09.10.2013;

b) Žalovaný sa na výzvu súdu vykonanú uznesením č. k. 6C/308/2013-21 zo dňa 17.02.2014 vydaným podľa ust. § 114 ods. 3 O.s.p. k doručenej žalobe a jej prílohám vyjadril písomným podaním datovaným dňa 13.03.2014 označeným ako „Podanie odporu k vydanému platobnému rozkazu spis. zn. 6C/308/2013-21 dňa 17.02.2014“ (poznámka: ako už bolo vyššie uvedené pod č. k. 6C/308/2013-21 bolo vydané dňa 17.02.2014 uznesenie podľa ust. § 114 ods. 3 O.s.p. a nie platobný rozkaz), v ktorom uviedol, že žalobkyňa firmu [REDAKOVANÉ] - Žilina, [REDAKOVANÉ] pod spis. zn. 7C/214/2001 o vymożenie pohľadávky nezastupovala;

c) Žalobkyňa sa prostredníctvom svojho právneho zástupcu k vyjadreniu žalovaného k žalobe, ktoré bolo jej právnenmu zástupcovi doručené, vyjadrila podaním zo dňa 08.07.2014, v ktorom napriek námietke žalovaného v jeho vyjadrení zo dňa 13.03.2014

k žalobe opätovne uviedla, že žalovaný ňou bol riadne zastupovaný na základe plnej moci v konaní Okresného súdu Žilina pod spis. zn. 7C/214/2001; teda aj napriek námietke žalovaného opätovne tvrdila, že poskytla žalovanému úkony právnej služby v súdnom spore vedenom Okresným súdom Žilina pod spis. zn. 7C/214/2001, pričom trovy konania a právneho zastupovania vyčíslila v zmysle advokátskej tarify a teda podľa jej názoru má nárok na zaplatenie príslušnej sumy;

d) Okresný súd Žilina tak svoj zamietavý rozsudok odôvodnil s poukazom na znenie ust. § 79 ods. 1, § 101 ods. 1 a § 153 ods. 2 O.s.p. tak, že pri rozhodovaní je viazaný žalobným návrhom (ust. § 153 ods. 2 O.s.p.). Z uvedeného tak vyplýva, že súd nemôže priznať žalobcovi viac, ako požadoval v žalobnom návrhu, avšak nemôže mu priznať ani niečo iné, než požadoval (teda žalovanému nemôže uložiť inú ako žalobcom navrhovanú povinnosť), alebo nemôže žalobcovi priznať síce požadované plnenie, avšak z iného skutkového základu, ako bol žalobcom vymedzený. S poukazom na znenie ust. § 79 ods. 1, § 101 ods. 1 a § 120 ods. 1 O.s.p., súd vychádzal z toho, že žalobca je v žalobe povinný uviesť skutkové tvrdenia, ktoré majú odôvodňovať ním uplatnený nárok čo do dôvodu, ako aj výšky (§ 79 ods. 1 a § 101 ods. 1 O.s.p.) a súčasne má dôkaznú povinnosť (§ 120 ods. 1 O.s.p.), t. j. označiť alebo predložiť dôkazy preukazujúce jeho skutkové tvrdenia. Súd nemá povinnosť a ani nemôže (a opak by bol v rozpore so zásadou rovnosti účastníkov v konaní, ako aj zásady kontradiktórnosti súdneho konania) zo žalobcom predložených a označených dôkazov odvodzovať skutkové tvrdenia, ktoré neboli žalobcom produkované a na základe týchto žalobcovi priznať síce uplatnený nárok, avšak uplatnený na základe iného než žalobcom tvrdeného skutkového stavu, (toho času ust. § 132 ods. 2 CSP). Okresný súd Žilina v zamietavom rozsudku tak uzavrel, že žalobkyňa (listinnými dôkazmi ňou produkovanými) v konaní do istej miery preukázala vznik nároku na odmenu advokáta - za právnu službu poskytnutú v konaní vedenom na Okresnom súde pod spis. zn. 10Cb/18/2013, avšak nie totožného s tým, ktorý si uplatnila žalobou zo dňa 31.10.2013 (nárok na odmenu za úkony právnej služby poskytnuté v konaní vedenom na Okresnom súde pod spis. zn. 7C/214/2001). S poukazom na zásadu viazanosti súdu žalobou podľa ust. § 153 ods. 2 O.s.p. však žalobkyňa žalované plnenie na základe iných ako ňou v žalobe opísaných rozhodných skutočností priznať nemohol a návrh musel v plnom rozsahu zamietnuť (s

týmito dôvodmi sa napokon stotožnil aj Krajský súd v Žiline ako súd odvolací v rozsudku č. k. 10Co/136/2015-110 zo dňa 30.09.2015).

Ad 2.3)

Je pravdou, že Okresný súd Žilina uznesením č. k. 6C/308/2013-130 (nie však zo dňa 22.02.2016, ale zo dňa 15.02.2016) vydaným vyšším súdnym úradníkom zastavil konanie o dovolaní pre nezaplatenie súdneho poplatku za podanie dovolania (§ 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. v znení účinnom v čase tohto rozhodnutia) napriek tomu, že riadne a včas zaplatila súdny poplatok za dovolanie (dňa 11.02.2016). K zastaveniu konania došlo z dôvodu (ako je to potom uvedené v odôvodnení uznesenia č. k. 6C/208/2013-141 zo dňa 04.03.2016), že zo súdnych registrov ku dňu 15.02.2016 nevyplynulo, že by súdny poplatok bol zaplatený. V kontexte tohto poukazujem na to, že v aplikácii súdneho managementu často dochádza k tomu, že tento vykazuje nezaplatenie súdneho poplatku aj napriek tomu, že tento je už bezhotovostne zaplatený, a to aj viac dní. Toto procesné pochybenie súdu (ovplyvnené uvedenou objektívnou skutočnosťou pre súd v čase rozhodovania neznámou) však podľa môjho názoru nemalo za následok vznik takých prietáhov v konaní, ktoré by svojou intenzitou za uvedených okolností odôvodňovali záver o porušení namietaného práva sťažovateľky (odo dňa zaplatenia súdneho poplatku za dovolanie žalobkyňou, t. j. odo dňa 11.02.2016 došlo dňa 18.04.2016 k ďalšiemu úkonu súdu prvej inštancie spojeného s predložením veci dovolaciemu súdu na rozhodnutie o dovolaní žalobkyne);

Ad 4)

Je pravdou, že uznesenie č. k. 6C/308/2013-130 zo dňa 15.02.2016 Okresný súd Žilina doručoval nie žalobkyňi (hoc táto v súlade s ust. § 241 ods. 1 O.s.p. nebola v dovolacom konaní zastúpená advokátom), ale jej právnemu zástupcovi, ktorý ju zastupoval v konaní do právoplatnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, avšak toto procesné pochybenie nemalo za následok vznik prietáhov v konaní, ktoré by svojou intenzitou odôvodňovali záver o porušení namietaného práva sťažovateľky, keďže Okresný súd Žilina tento nedostatok odstránil opravným uznesením č. k. 6C/308/2013-136 zo dňa 22.02.2016 (teda vydaným 7 dní po uznesení č. k. 6C/308/2013-130 zo dňa 15.02.2016), ktoré opravné uznesenie bolo žalobkyňi doručené dňa 01.03.2016 (táto si ho prevzala až v úložnej dobe začatej dňa 25.02.2016).

Pokiaľ ide o postup Okresného súdu Žilina po tom, ako mu bolo doručené uznesenie Najvyššieho súdu SR č. k. 1 Cdo 93/2016-156 zo dňa 25.04.2017, t. j. po dni 09.06.2017, považujem za potrebné vyjadriť sa nasledovne:

1. Uznesenie Najvyššieho súdu SR bolo potrebné doručiť ešte stranám sporu a po jeho doručení tak toto nadobudlo právoplatnosť dňa 30.06.2017. Do tohto času tak Okresný súd Žilina nemohol vykonávať žiadne úkony smerujúce k meritórnemu rozhodnutiu vo veci žaloby žalobkyne,

2. Po nadobudnutí právoplatnosti uznesenia Najvyššieho súdu SR č. k. 1 Cdo 93/2016-156 zo dňa 25.04.2017 mi bol spis predložený dňa 10.07.2017, pričom som sa dostal k referovaniu veci (berúc do úvahy závery dovolacieho súdu, s ktorými som sa potreboval bližšie oboznámiť a zvoliť ďalší správny procesný postup) až dňa 16.02.2018, kedy som dal pokyn vyššiemu súdnemu úradníkovi postupom podľa ust. § 129 CSP vyzvať žalobkyňu na odstránenie väd žaloby. Uznávam tak, že z objektívneho pohľadu sa javí, že v období od 10.07.2017 do 19.02.2017 (deň vydania uznesenia na č. l. 164 spisu) vznikli určité prieťahy v konaní Okresného súdu Žilina. Subjektívne zavinenie však nepociťujem, keďže v danom období som bol výrazne pracovne zaťažovaný, čo bolo zapríčinené nielen počtom mne pridelených vecí na prejednanie a rozhodnutie (podľa ročného štatistického výkazu sudcu bolo v období roku 2017 do mojich súdnych oddelení pridelených na prejednanie a rozhodnutie 412 vecí, pričom bolo rozhodnutých 594 vecí) ale aj tým, že v období druhého polroka 2017 jediný vyšší súdny úradník pracujúci pre moje súdne oddelenie bol s výnimkou krátkeho času cca 5 mesiacov neprítomný v práci - školenia, dlhodobá dovolenka, PN, študijné voľno. Zároveň som si dovoľil v dňoch 01.08.2017 až 18.08.2017 a v dňoch od 22.12.2017 do 07.01.2018 čerpať dovolenku, na ktorú mi vznikol nárok ešte v roku 2016,

3. Z prehľadu úkonov a obsahu spisu vyplýva, že následne po dni 16.02.2018 bolo konané priebežne a po nadobudnutí právoplatnosti uznesenia č. k. 7C/39/2017-199 zo dňa 19.09.2018 nič nebráni tomu, aby bolo vo veci v čo možno najskoršom termíne nariadené pojednávanie...

Z môjho pohľadu tak aj samotná sťažovateľka prispela k samotnej dĺžke konania, čo vyplýva z toho, že (posúdené Najvyšším súdom SR) podala dňa 04.11.2013 na Okresnom

súde Žilina žalobu, ktorá mala vady a tieto vady obsahovalo aj jej ďalšie vyjadrenie zo dňa 08.07.2014.»

3.3 Právna zástupkyňa sťažovateľky v reakcii na uvedené vyjadrenie podpredsedu okresného súdu a zákonného sudcu v posudzovanom konaní zaujala toto stanovisko:

«... 1.1. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu sťažovateľka poukazuje na to, že nedostatočné personálne obsadenie všeobecného súdu a množstvo vecí, v ktorých má konať, nie sú ospravedlnením pri porušení práva strany konania priznaného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

1.2. Konanie bez zbytočných prieťahov je povinný zabezpečiť každý všeobecný súd a táto povinnosť sa vzťahuje aj na činnosť každého konajúceho sudcu. Žiaden účastník konania nie je povinný upozorňovať sudcu na jeho povinnosti, ktoré mu vyplývajú zo zákona č. 385/2000 Z.z. v znení neskorších predpisov. S poukazom na celkovú dĺžku konania v sťažovateľkinej veci (návrh na vydanie platobného rozkazu podaný 31.10.2013) sťažnosť na prieťahy v konaní adresovaná orgánom štátnej správy súdov nie je účinným prostriedkom nápravy, o čom svedčí aj aktuálna a už konštantná judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva.

1.3. Strana konania nenesie zodpovednosť za nečinnosť konkrétneho sudcu, prípadne za organizáciu práce na súde, ktorý by mal vo veci konať.

1.4. Okresný súd Žilina vo vyjadrení zo 04.10.2018 a konajúci sudca vo vyjadrení z 25.09.2018 hľadajú rozsiahlo dôvody na ospravedlnenie svojej (ne) činnosti. Sťažovateľka poukazuje na to, že zrejmú nesprávnosť v návrhu na vydanie platobného rozkazu opravila už v samotnom odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie, ktorú skutočnosť konštatuje aj dovolací súd vo svojom uznesení z 25.04.2017 sp.zn. 1Cdo/93/2016 (bod 15 odôvodnenia). Je potom prepiatym formalizmom, keď súd prvej inštancie opakovane vyzýva uznesením z 19.02.2017 sťažovateľku na nové odstránenie vady „žaloby“. V súvislosti s úkonmi súdu, ktorých rozpis je súčasťou vyjadrenia konajúceho sudcu, sťažovateľka poukazuje na to, že jej právnenému zástupcovi neboli doručené žiadne procesné úkony súdu prvej inštancie resp. úkony žalovaného a to z 08.06.2018, 23.08.2018, 10.09.2018 a 19.09.2018.

1.5. Podstatnou okolnosťou je ale tá skutočnosť, že ku dňu vyhotovenia tohto vyjadrenia súd prvej inštancie nenariadil pojednávanie a sťažovateľka ani jej právny zástupca nemajú žiadne informácie o dôvodoch aktuálnej nečinnosti súdu prvej inštancie.

2. Na žiadosť Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 16.10.2018, doručenej 23.10.2018, vo veci vedenej pod sp.zn. II. ÚS 400/2018 po porade so sťažovateľkou [REDAKOVANÉ] si dovoľujem oznámiť, že sťažovateľka netrvá na ústnom pojednávaní a súhlasí s tým, aby ústavný súd upustil od ústneho pojednávania.

3. Pre prípad úspechu v konaní sťažovateľka uplatňuje trovy konania, ktoré predstavujú trovy právneho zastúpenia vyčíslené... spolu 488,13,- Eur.»

4. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

5. Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu, ktorý si ústavný súd zapožičal, ústavný súd zistil takýto priebeh a stav konania vedeného na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 7 C 39/2017 (predtým sp. zn. 6 C 308/2013):

Dňa 4. novembra 2013 bol okresnému súdu doručený návrh sťažovateľky proti [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaný“) na vydanie platobného rozkazu „o zaplatenie 727,68 € s prísł.“. Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 10 Rob 506/2013.

Dňa 12. novembra 2013 bola vec prevedená do oddelenia občianskoprávných vecí a bola zaevidovaná pod sp. zn. 6 C 308/2013.

Dňa 5. februára 2014 okresný súd vyzval sťažovateľku na zaplatenie súdneho poplatku za podaný žalobný návrh.

Dňa 13. februára 2014 sťažovateľka uhradila súdny poplatok.

Dňa 17. februára 2014 okresný súd uznesením č. k. 6 C 308/2013-21 vyzval žalovaného na vyjadrenie k žalobe a poučil účastníkov konania o ich procesných právach a povinnostiach.

Dňa 3. marca 2014 bola okresnému súdu doručená žiadosť žalovaného „o pridelenie advokáta“ a žiadosť „o odpustenie súdnych poplatkov“.

Dňa 6. marca 2014 okresný súd listom odkázal žalovaného na Centrum právnej pomoci (ďalej len „CPP“), pričom ho vyzval, aby do 15 dní oznámil súdu, či sa kontaktoval s CPP.

Dňa 14. marca 2014 bolo okresnému súdu doručené podanie žalovaného označené, ako „Podanie odporu k vydanému platobnému rozkazu, sp. zn. 6 C 308/2013-21 dňa 17.02.2014“. V skutočnosti však išlo o vyjadrenie k podanému žalobnému návrhu.

Dňa 8. apríla 2014 okresný súd vyzval sťažovateľku, aby zdokladovala svoje majetkové pomery.

Dňa 7. mája 2014 okresný súd požiadal CPP o oznámenie, či sa naň žalovaný obrátil so žiadosťou o ustanovenie advokáta.

Dňa 19. mája 2014 CPP oznámilo okresnému súdu, že žalovaný sa naň obrátil; o jeho žiadosti bude rozhodnuté do 4. júna 2014.

Dňa 16. júna 2014 sa okresný súd znovu obrátil na CPP, aby mu oznámil, či už bolo o žiadosti žalovaného o udelenie advokáta rozhodnuté.

Dňa 20. júna 2014 žalovaný oznámil okresnému súdu, že mu bol „Centrom právnej pomoci pridelený advokát [REDAKOVANÉ]“. V rovnaký deň bolo okresnému súdu doručené rozhodnutie CPP sp. zn. 4230/2014-KaZA zo 4. júna 2014 o pridelení menovaného advokáta žalovanému.

Dňa 25. júna 2014 okresný súd prípisom oznámil právnenému zástupcovi žalovaného, že nebude rozhodovať o žiadosti žalovaného o oslobodenie od súdnych poplatkov, pretože zatiaľ nevznikli a okrem toho žalovaný je zo zákona oslobodený od platenia týchto poplatkov. V rovnaký deň súd zaslal sťažovateľke „na vedomie vyjadrenie odporcu doručené súdu dňa 14.03.2014“.

Dňa 9. júla 2014 bolo okresnému súdu doručené stanovisko sťažovateľky k vyjadreniu žalovaného.

Dňa 18. augusta 2014 právny zástupca žalovaného oznámil okresnému súdu, že došlo k zmene, pretože na základe rozhodnutia CPP sp. zn. 4230/2014-KaZA z 12. augusta 2014 žalovaného bude už právne zastupovať [REDAKOVANÉ].

Dňa 27. augusta 2014 právny zástupca žalovaného nahliadol do spisu.

Dňa 19. septembra 2014 bol vo veci nariadený termín verejného vyhlásenia rozsudku na 26. september 2014.

Dňa 26. septembra 2014 bol vyhlásený rozsudok č. k. 6 C 308/2013-67, ktorým bol návrh zamietnutý.

Dňa 27. októbra 2014 zákonný sudca požiadal predsedu okresného súdu o predĺženie lehoty na vyhotovenie a odoslanie rozsudku, pričom súhlas bol udelený.

Dňa 27. novembra 2014 bol rozsudok zaslaný účastníkom konania.

Dňa 16. decembra 2014 bolo okresnému súdu doručené odvolanie sťažovateľky.

Dňa 23. decembra 2014 okresný súd uznesením č. k. 6 C 308/2013-78 uložil sťažovateľke zaplatiť súdny poplatok za podané odvolanie.

Dňa 3. januára 2015 okresný súd zaslal žalovanému odvolanie sťažovateľky na vyjadrenie.

Dňa 19. januára 2015 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie žalovaného k odvolaniu sťažovateľky.

Dňa 9. februára 2015 sťažovateľka zaplatila súdny poplatok za podané odvolanie.

Dňa 3. marca 2015 bol spis predložený Krajskému súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“), aby rozhodol o odvolaní sťažovateľky.

Dňa 30. septembra 2015 krajský súd rozsudkom č. k. 10 Co 136/2015-110 napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil.

Dňa 1. decembra 2015 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 7. decembra 2015 bolo okresnému súdu doručené „*Vyčíslenie trov konania, právneho zastúpenia*“ právnym zástupcom žalovaného.

Dňa 14. decembra 2015 CPP požiadalo okresný súd o súčinnosť, čo sa týka trov právneho zastúpenia žalovaného.

Dňa 4. januára 2016 sťažovateľka podala dovolanie proti rozsudku krajského súdu č. k. 10 Co 136/2015-110.

Dňa 8. januára 2016 okresný súd vyzval sťažovateľku, aby uhradila súdny poplatok za podané dovolanie. V rovnaký deň bolo zaslané dovolanie sťažovateľky odporcovi na prípadné vyjadrenie.

Dňa 22. januára 2016 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie žalovaného k dovolaniu.

Dňa 26. januára 2016 bolo okresnému súdu doručené „*doplnenie*“ k uvedenému vyjadreniu žalovaného.

Dňa 15. februára 2016 okresný súd uznesením č. k. 6 C 308/2013-130 konanie o dovolaní zastavil pre nezaplatenie súdneho poplatku za dovolanie, pretože o následku nezaplatenia bola sťažovateľka poučená.

Dňa 19. februára 2016 bolo okresnému súdu doručené podanie sťažovateľky, v ktorom informuje súd o tom, že v dovolacom konaní nie je zastúpená advokátom, resp. advokátskou kanceláriou, preto žiada o doručenie uznesenia č. k. 6 C 308/2013-130, proti ktorému podá opravný prostriedok, pretože súdny poplatok za dovolanie „*zaplatila bezhotovostným platobným stykom 11.02.2016*“.

Dňa 22. februára 2016 okresný súd vydal opravné uznesenie č. k. 6 C 308/2013-136, ktorým opravil svoje uznesenie č. k. 6 C 308/2013-130.

Dňa 2. marca 2016 bol v spise žurnalizovaný záznam o zložení, z ktorého vyplynulo, že sťažovateľka uhradila súdny poplatok za dovolanie 11. februára 2016.

Dňa 2. marca 2016 bolo okresnému súdu doručené odvolanie sťažovateľky proti uzneseniu okresného súdu č. k. 6 C 308/2013-130 v spojení s opravným uznesením č. k. 6 C 308/2013-136.

Dňa 4. marca 2016 okresný súd uznesením č. k. 6 C 308/2013-141 svoje odvolaním napadnuté uznesenie zrušil.

Dňa 18. marca 2016 okresný súd zaslal sťažovateľke vyjadrenie žalovaného k jej dovolaniu.

Dňa 12. mája 2016 bol spis predložený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „*najvyšší súd*“), aby rozhodol o dovolaní sťažovateľky.

Dňa 25. apríla 2017 najvyšší súd uznesením č. k. 1 Cdo 93/2016-156 rozsudok krajského súdu č. k. 10 Co 136/2015-110 a rozsudok okresného súdu č. k. 6 C 308/2013-67 zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Dňa 13. júna 2017 bol spis vrátený okresnému súdu a vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 7 C 39/2017.

Dňa 28. júna 2017 bol okresnému súdu doručený návrh sťažovateľky na dokazovanie.

Dňa 30. júna 2017 nadobudlo právoplatnosť uznesenie najvyššieho súdu č. k. 1 Cdo 93/2016-156 z 25. apríla 2017.

Dňa 19. februára 2018 okresný súd uznesením č. k. 7 C 39/2017-164 vyzval sťažovateľku, aby odstránila vady svojho žalobného návrhu.

Dňa 1. marca 2018 sťažovateľka reagovala na uvedenú výzvu súdu.

Dňa 21. marca 2018 okresný súd uznesením č. k. 7 C 39/2017-169 vyzval žalovaného, aby sa vyjadril k upresnenému návrhu.

Dňa 23. apríla 2018 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie žalovaného k žalobnému návrhu.

Dňa 25. apríla 2018 okresný súd uznesením č. k. 7 C 39/2017-178 vyzval sťažovateľku na repliku k vyjadreniu žalovaného.

Dňa 4. mája 2018 bola okresnému súdu doručená replika sťažovateľky k vyjadreniu žalovaného.

Dňa 11. mája 2018 okresný súd uznesením č. k. 7 C 39/2017-181 vyzval žalovaného na dupliku k replike sťažovateľky.

Dňa 8. júna 2018 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie žalovaného.

Dňa 23. augusta 2018 okresný súd uznesením č. k. 7 C 39/2017-194 vyzval žalovaného, aby „odstránil vady vzájomnej žaloby zo dňa 18.4.2018“.

Dňa 10. septembra 2018 žalovaný reagoval na uvedenú výzvu súdu.

Dňa 19. septembra 2018 okresný súd uznesením č. k. 7 C 39/2017-199 „vzájomnú žalobu žalovaného zo dňa 18.4.2018 podanú na súde 23.4.2018“ odmietol.

III.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

7. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní „o zaplatenie 727,68 € s prísl.“ (z titulu trov právneho zastúpenia) vedenom pod sp. zn. 7 C 39/2017 (predtým sp. zn. 6 C 308/2013) dochádza k porušovaniu základného práva sťažovateľky (ako žalobkyne) na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

8. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

9. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (napr. II. ÚS 26/95).

10. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo, alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou EŠLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

10.1 Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že dĺžka tohto občianskoprávneho konania podľa názoru ústavného súdu nebola závislá od zložitosti veci. Napokon skutočnosť, že by napadnutá vec bola fakticky alebo právne zložitá, netvrdil ani podpredseda okresného súdu.

10.2 Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v preskúmvanej veci, treba poukázať predovšetkým na to, že ako to z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 93/2016 z 25. apríla 2017 vyplýva („*Skutkové okolnosti od ktorých žalobkyňa odvodzovala opodstatnenosť svojho nároku boli iné ako predpokladané dôkazné prostriedky. Existujúci nesúlad predstavoval vadu žaloby;*“), k predĺženiu napadnutého konania prispela aj samotná sťažovateľka najmä tým, že podala nekvalifikovaný návrh obsahujúci „*zrejmu nesprávnosť*“, ktorú odstraňovala až v odvolacom konaní. V týchto súvislostiach už ústavný súd konštatoval, že požiadavka na konanie bez zbytočných prietáhov v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (a rovnako aj podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) môže mať svoju plnú relevanciu len pri takom návrhu na začatie konania, ktorý spĺňa všetky zákonom predpísané obsahové a formálne náležitosti (napr. II. ÚS 10/01, I. ÚS 41/02). Na uvedené správanie sťažovateľky nemohol ústavný súd neprihliadnuť pri úvahe o priznaní primeraného finančného zadostučinenia.

10.3 Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci a predovšetkým konštatuje, že okresný súd bol v napadnutom konaní bez akýchkoľvek zákonných alebo iných relevantných dôvodov nečinný v období od 30. júna 2017

do 19. februára 2018 (osem mesiacov), no táto skutočnosť sama osebe nemusela byť z pohľadu zbytočných prietáhov relevantná, avšak v kontexte takmer 5 rokov trvania napadnutého konania bez právoplatného rozhodnutia treba považovať uvedené obdobie nečinnosti za zbytočné prietahy v konaní.

Uvedená nečinnosť okresného súdu nie je ospravedlniteľná, pretože okresný súd už v štvrtom a piatom roku trvania napadnutého konania dlhodobo nevykonával vo veci úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka ako žalobkyňa v predmetnej veci počas súdneho konania nachádza, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02). K uvedenej nečinnosti, a teda k zbytočným prietahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci, ale iba sčasti pre správanie sťažovateľky (bod III/10.2 nálezu) a tiež v dôsledku postupu súdu. Na „*zníženie počtu sudcov*“ a na množstvo „*vybavovaných*“ vecí, na ktoré v danej veci poukázal podpredseda okresného súdu, nebolo možné prihliadať. Ústavný súd už v podobných súvislostiach viackrát vyslovil (pozri napr. I. ÚS 23/03 a v ňom citovanú predchádzajúcu judikatúru ústavného súdu), že nedostatočné personálne obsadenie súdu a nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté prietahy, a to len v tom prípade, ak sa pre tento účel prijali včas adekvátne opatrenia. Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí – a teda vykonanie spravodlivosti – bez zbytočných prietáhov. I keď nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho konania a mieru ochrany ich práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy oslabiť poukázaním na dlhodobo obmedzené personálne kapacity príslušných súdov (pozri napr. I. ÚS 119/03).

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie práva sťažovateľky na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a v čl. 6 ods. 1 dohovoru tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

11. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľke ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2 prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných priet'ahov.

12. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľka požadovala priznať aj finančné zadosťučinenie v sume 2 000 €, ktoré *„odôvodňuje pretrvávajúcim pocitom neistoty, pocitmi márnosti a nespravodlivosti, ktoré vyplývajú z nečinnosti odporcu“*.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k záveru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 dohovoru je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľku. Ústavný súd preto neuznal za odôvodnené priznať jej aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľky, na jej správanie (bod III/10.2 nálezu), ako aj na povahu veci (*„o zaplatenie 727,68 € s prísl.“*) a význam rozhodnutia pre sťažovateľku.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 4.

13. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľke vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia za tri úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti z 27. februára 2018 a písomné stanovisko k vyjadreniu okresného súdu z 5. novembra 2018). Za tri úkony vykonané v roku 2018 patrí odmena v sume trikrát po 153,50 € a režijný paušál v sume trikrát po 9,21 € (v zmysle § 1 ods. 3 a § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti

Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov), preto trovy právneho zastúpenia sťažovateľky predstavujú celkove sumu 488,13 €.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľky rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

14. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod „právoplatnosťou rozhodnutia“ uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. decembra 2018